

“Bir yerde herkes birbirine benziyorsa; orada kimse yok demektir.” Michel Foucault

Yalnızca Elma İse Hiç Meyve

İnsan. Bir zamanlar “ins” kökünden türemiş bu sözcük acaba kaç kişinin merakına vesile olup da gizemli anlamını sunmuş dünyaya? Her insan yahut insanın şu, bu kalıplarda kabul edildiği toplumda avucunuza sığdırabileceğiniz çakıl taşını geçmez sayıları.

Monoton bir hayatın başrolünde oynayan yegane varlık “insan”. Biyolojik bir yapının ötesinde ruhani olmanın getirisi duygusal fonksiyonlar sayesinde ileri derecede sosyal de bir varlık. Yetenekler üzerine oluşturulmuş “mükemmel” bir mekanizma. Fakat gelin görün ki toplum pek de farklı değildir. Ya birbirini ya da bir şeyi takip eden, kendine biçilmiş rutin hareketleri nizami şekilde yerine getiren, bazen hiç düşünmeyen bireyler. Hani platon, düşünmenin ruhun konuşması olduğundan bahseder. Herkesin birbirine tıpatıp benzediği toplumun asıl problemi düşünememektir bence. Düşünme eylemi gerçekleşmezse nasıl ulaşırsın ruhuna? Duygularına, yeteneklerine, fikirlerine... bu durumda kişi diye tanımlanmasından kasıt kendi özel düşünceleri ve algıları olan hiçbir varlık varlığından söz edilebilir miydi?

Bir kimseyi “o” yapan farklılıklarıdır kanımca. Ne kadar farklıysa o kadar yaklaşıp özüne, insan olmaya. Öncelikle şunu kavramalıdır insan, farklılıklar absürt değildir. Farklı tanımlanmasının nedeni bir şeyle uyumsuzluk göstermesi veya tutarsız olması değildir. Ortada daha önce bulunmaması yada azca bulunmasıdır. Nietzsche bu konuda “über insan” diye çokça hoşuma giden bir kavram koymuştur ortaya. Burada da gelen geçen insan sosyal bir varlık olduğunu ileri sürerek bir tekme savurur. “Über insanlarca” birbirinin aynısı olmaya zorlanan bir toplum var ortada. Gerçi Nietzsche olaya biraz daha moral değerler üzerinden yaklaşmış fakat toplumu bu denli hiçliğe sürükleyen çok etkili faktörlerden biridir bu moral değerler.

Şayet olsaydı da tüm meyveler elma olsaydı, meyve diye bir şeyin varlığından söz edilebilir miydi? O vakit meyve hiçlik içinde ne yok ne var olurdu ki elma varlığı yakalayarak bir benlik, bütün oluştururdu. Olan tek şey “elma” olurdu. Peki ya kişi, herkes bir olsa, birbiri olsa. O zaman ne olacak? Bu sefer varlığı yakalayacak kavram kimse olacak işte.

Toplum bir heykele benzetilecek olursa harcı insanlardan oluşur. Küçük büyük bir yığın insan, biraz su belki biraz alçı... Bir bütün oluşturdu şimdi, bir kalıba koydunuz, tercihen dikdörtgen kurudu, taşlaştı, bitti mi? Aslında sormam gereken daha gerçekçi bir soru var sanırım şöylece iliştiirmek lazım akıllara. Bu bir heykel mi? Asıl heykelin harcı değildir insan. Heykeltıraştır. Hepsini bir bütün yapıp harca katmaya çalışırsanız elde edebileceğiniz bir değer olmaz sonunda. Bunun yerine her birinin farklılığını giydirmek lazım bu dikdörtgen taşların üzerine. Vermek lazım yontma aletlerini ellerine. Şekil şekil, kıvrım kıvrım, her biri farklı düşüncelerle, yeteneklerle, zevklerle donatılmış, şaheser niteliğinde heykeller. Muazzam.

Farklılıklar insanı yüceltir. Asli mertebesine ulaştırır. Hayatta mutlu, huzurlu, kendi farklılıklarıyla bir bütün ve toplumdan başkaca olabilmek için bir kapı var her bireyin önünde. Tüm farklılıkları sermek lazım şimdi şöyle bir. Biçim vermeli o anahtara, inilti, çıkıntılı, üçgenler, kareler...

MELİSA ERDEM

TEVFİK SERDAR ANADOLU LİSESİ

Yarışma 5.si